

Den transnationale heteroaktivisme

Nash, Catherine Jean og Browne, Kath. 2020. *Heteroactivism: Resisting Lesbian, Gay, Bisexual and Trans Rights and Equalities*. London: Zed Books. (346 sider)

BOGEN *HETEROACTIVISM: RESISTING Lesbian, Gay, Bisexual and Trans Rights and Equalities* er skrevet af Catherine Jean Nash, professor emerita i geografi- og turismestudier ved Brock University, og Kath Browne, professor i geografi ved University College Dublin. Begge forfattere har tidligere arbejdet med LGBT+-rettigheder som forskningsområde, blandt andet i relation til seksualitets- og queer-geografier. I *Heteroactivism* undersøger de nutidens modstand mod LGBT+-rettigheder som et transnationalt fænomen, der ikke blot kan forstås som en anti-LGBT+-bevægelse udsprunget af et kristent højre i USA, men i stedet som en bevægelse præget af nye argumenter og taktikker på tværs af landegrænser. Denne bevægelse gentager heteronormative strukturer som overlegne og er et udtryk for dét, forfatterne betegner ”heteroaktivisme”.

I undersøgelsen af dette fænomen tager de i løbet af fem kapitler udgangspunkt i fem centrale temaer, der har domineret de heteroaktivistiske stemmer i den offentlige debat om LGBT+-rettigheder i Storbritannien, Irland og Canada 2015–2018. Det første kapitel undersøger debatten om samkønnede ægteskab, det andet kapitel undersøger LGBT+-rettigheder i skolesystemet og seksualundervisning, det tredje

kapitel undersøger debatten om transpersoners rettigheder, det fjerde kapitel undersøger debatten om fri tale og såkaldt *cancel culture*, og i det femte kapitel undersøges inklusion af LGBTQ+-personer i det offentlige rum. Bogen består desuden af en introduktion af forfatternes metodiske overvejelser og en gennemgang af de tre landes nyere LGBTQ+-historie samt en opsummerende refleksion og konklusion.

Nash og Browne bidrager i denne bog med en ny og spændende tilgang til nutidens modstand mod LGBTQ+-rettigheder, da deres analyse vil noget andet og mere end blot at påvise et backlash og sammenligne forskellige vestlige nationers LGBTQ+-modstand. Ved at anlægge et transnationalt perspektiv fokuserer de i stedet på, hvordan heteroaktivistiske idéer bevæger sig, optages og tilpasses på tværs af landegrænser. Samtidig kritiserer de forestillingen om, at LGBTQ+-personer ikke længere marginaliseres i Vesten, og at nutidens homofobi hovedsageligt bor i Mellemøsten og Østeuropa. Deres empiri består af materiale fra organiserede heteroaktivistiske grupper, miljøer eller foreninger, som offentligt har argumenteret mod LGBTQ+-rettigheder. Dette materiale er alt fra nyhedsbreve, blogs, hjemmesider og plakater til information fra fora på sociale medier, åbne konferencer, møder og protestdemonstrationer. Læseren føres dermed igennem utallige eksempler og debatter af større og mindre karakter, hvor heteroaktivister argumenterer for, at LGBTQ+-aktivisme udgør en trussel mod centrale dele af det heteronormative samfund, blandt andet det heteroseksuelle ægteskab, kernefamilien og ytringsfriheden. Her er Nash og Browne's centrale pointe, at heteroaktivister konstruerer sig selv som dem, der er under angreb: De er ikke homofober, men foretrækker det heteroseksuelle ægteskab, de er ikke transfober, men frygter at børn bliver "kønsforvirrede", og de vil gerne give plads til alle stemmer, men ingen skal lukkes ude af debatten, fordi vedkommende er uenig med LGBTQ+-bevægelsen. På den måde vendes modstanden mod LGBTQ+ i stedet til at være et forsvar for demokratiet. Der gives desuden et interessant indblik i heteroaktivisternes retoriske strategi blandt andet i forbindelse med hadtale og sproglig vold. Nash og Browne påviser, hvordan heteroaktivister redefinerer begrebet "had" og for eksempel adskiller hadtale (*batespeech*) fra skade/

vold (*harm*). Mens hadtale ifølge heteroaktivisterne blot er et udtryk for en kritik af LGBTQ+-miljøet, som LGBTQ+-personer ikke kan tolerere, består den reelle vold i den eksklusion en ikke-LGBT+-person udsættes for, hvis vedkommende bliver beskyldt for hadtale. Der tegnes med andre ord et billede af et heteroaktivistisk ståsted, hvor LGBTQ+ anskues som en totalitær og antidemokratisk bevægelse.

I bogen følger forfatterne primært intersektioner mellem kategorierne ”køn” og ”seksualitet” i de heteroaktivistiske debatter, hvor en normativ og binær forståelse for køn er dominerende. Inden for denne forståelse fremstilles LGBTQ+-rettigheder som udtryk for en kønsideologi, der står i kontrast til naturvidenskaben og den egentlige ”sandhed”. Forfatterne skriver, at race bør undersøges som betydningskabende kategori i den heteroaktivistiske bevægelse. I bogen viser de hvordan muslimskhed iværksættes på forskellige måder i heteroaktivismen: Heteroaktivister bruger ofte nogle muslimske gruppers modstand mod LGBTQ+ som et argument for, at LGBTQ+aktivister krænker religionsfriheden for flere forskellige religiøse samfund, samtidig med at muslimer beskrives som en lige så stor trussel mod demokratiet som LGBTQ+-aktivismen. Hermed illustrerer Nash og Browne, hvordan muslimer andetgøres, og at deres stemme umuliggøres i den heteroaktivistiske bevægelse. På den måde viser Nash og Browne, hvordan heteroaktivismen hviler på en racialiseret grundforståelse, hvor kristendom og hvidhed er kernen i det vestlige, moderne samfund. Til trods for disse spændende spor om heteroaktivismens forståelse og brug af race og religion, så bliver temaet kun behandlet sporadisk i *Heteroactivism*. Det ville være spændende at følge disse spor yderligere og undersøge heteroaktivismens kolonialistiske logikker eller analysere, på hvilke måder køn og seksualitet flettes sammen med klasse og race i heteroaktivismen diskursive landskab og politiske mobiliseringer.

Det mønster, Nash og Browne tegner af en heteroaktivistisk bevægelse på tværs af Canada, Irland og Storbritannien, er også særdeles aktuell at undersøge i en skandinavisk kontekst. Den såkaldte ”anti-wokeisme” og ”anti-identitetspolitik” fylder stadig mere i avisernes spalter og i politiske diskurser i Danmark og de andre nordiske lande. Ligeledes har po-

litiske angreb på kønsforskningen præget dansk politik i 2021 og meget indikerer, at "anti-identitetspolitikken" vil fortsætte som den borgerlige kulturkamps centrum og affektive mobiliseringsværktøj i de kommende år. I denne borgerlige kulturkamp iscenesættes inklusion af minoriteter som en eksklusion af den hvide heteroseksuelle mand og den såkaldte woke-bevægelse iscenesættes som en ekskludrende identitetspolitik, der forhindrer den fælles samtale og truer ytringsfriheden. Og gennem betegnelser som "LGBT-dagsordenen", "LGBT-ideologien", "seksual-lobbyen", "translobbyen" og så videre, har denne nye anti-identitetspolitiske alliance samlet sig og udviklet et sprogbrug, der arbejder for at mistænkeliggøre LGBT-politik.

Med bogen *Heteroactivism* tilbyder Nash og Browne et vigtigt analysegreb, som kan hjælpe os med at analysere disse nye politiske transnationale formationer og mobiliseringer – ikke bare som politiske diskussioner, men som nutidens LGBT+-modstand og anti-feminisme. Formationer, der bærer en lang historie og fortsætter med at udgøre en helt central trussel mod ligestilling og ligestilling på tværs af grænser.

**ASTRID HELENE NIELSEN & MICHAEL NEBELING PETERSEN,
CENTER FOR KØN, SEKSUALITET OG FORSKELLIGHED,
KØBENHAVNS UNIVERSITET**